

Tillægsaftale til aftale om Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Uddannelser mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Alternativet og Kristendemokraterne

23. maj 2022

Forligskredsen har den 23. maj 2022 indgået aftale om ændring af aftale af den 10. juni 2021 om Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Uddannelser.

Forligskredsen er enig om som noget nyt at indføre et nærhedsprincip for ansøgerne til de gymnasiale uddannelser. Desuden er forligskredsen enig om at skabe større gennemsigtighed og forudsigelighed i forhold til placeringen af elever ud fra samme nærhedsprincip.

Således erstattes lodtrækning af transporttid, og der indføres endvidere et nærhedsprincip for regionernes fordeling af ufordelte ansøgere. Dette forventes at reducere transporttiden ikke blot i forhold til den tidligere aftale, men også i forhold til de nugældende regler.

Nærhedsprincippet

- 1) Forligskredsen er således for det første enig om at ændre fordelingskriteriet i fordelingszoner, så udvælgelse af ansøgere på institutioner og afdelinger, hvor der er flere ansøgere end pladser i hver af de tre indkomstkategorier, sker på baggrund af prioritet og dernæst transporttid i stedet for lodtrækning.
- 2) Forligskredsen er for det andet enig om, at den maksimale transporttid for ansøgere, der ikke får plads på en prioriteret afdeling, nedsættes fra 60 minutter til 45 minutter. I dag er den maksimale transporttid 60 minutter. Det samme gjorde sig gældende i den første aftale om elevfordeling. Nedsættelse af den maksimale transporttid gælder i både afstands- og fordelingszoner. Dette betyder, at færre elever får langt til deres uddannelse – både i forhold til de gældende regler og i forhold til det tidligere aftalte.
- 3) Forligskredsen er for det tredje enig om, at regionerne ved fordeling af ufordelte ansøgere skal følge et nærhedsprincip. Ufordelte ansøgere er de få ansøgere, der ikke har fået plads på en af deres prioriteter, og som ikke i øvrigt har kunnet fordeles i den centrale mekanisme. Regionen skal fordele disse elever til den nærmeste afdeling med ledig kapacitet. Hvis der ikke er plads på nærmeste afdeling, skal regionen fordele ansøgeren til næst-nærmeste med ledig kapacitet og så fremdeles inden for 45 minutters transporttid. Hvis der ikke er ledig plads til ansøgeren på en afdeling inden for 45 minutters transporttid, kan regionen hæve kapaciteten på den afdeling, hvor ansøgeren vil få kortest transporttid. Regionen kan dog i nogle tilfælde vælge

at hæve kapaciteten og placere ansøgere på en anden afdeling end den nærmeste, så længe de 45 minutter ikke overstiges.

Der har endvidere været rejst en bekymring for, om aftalen vil medføre, at der alene på grund af den nye fordelingsmodel vil komme færre elever på de erhvervs-gymnasiale uddannelser. Det fremgår allerede af aftalen fra den 10. juni 2021, at de erhvervs-gymnasiale uddannelser får en forrang i form af en overkapacitet. Forligskredsen er derudover enig om, at forligskredsen efter første fordelingsrunde med den nye fordelingsmodel følger op på modellens betydning for eleverne, og om modellen har medført en forskydning mellem de almen-gymnasiale og de erhvervs-gymnasiale uddannelser. Forligskredsen vil på den baggrund vurdere, om der er behov for eventuelle tiltag, der kan bidrage til, at flere kan få opfyldt deres førsteprioritet på en erhvervs-gymnasial uddannelse.

Økonomi

Tillægsaftalen vil indebære begrænsede merudgifter til administration, som finansieres inden for Børne- og Undervisningsministeriets rammer.

Bilag 1

Nærhedsprincip i ny aftale om elevfordeling

Tillægsaftalen om elevfordeling på gymnasieuddannelserne betyder mere nærhed, mindre transporttid og mere gennemsigtighed i forhold til, hvor man kan få tildelt en plads på et gymnasium.

Hovedelementerne i den ny tillægsaftale er:

Nærhed er afgørende

Hvis der er flere ansøgere end pladser i fordelingszoner, er det ikke længere lodtrækning, men transporttid, der afgør, hvem der får pladsen. Sådan har det været uden for de store byer i den hidtidige aftale – nu bliver det også sådan i Aarhus, Odense og Københavns området.

Kortere transporttid

Eleverne skal bruge mindre tid på transport sammenlignet med de gældende regler. De får max 45 minutters transport til skolen – med de gældende regler er det en time. Eleverne har stadig mulighed for at vælge et gymnasium længere væk – hvis de ønsker det selv.

Optag og frit valg ændres ikke

Man kan stadig frit ønske gymnasium, og langt de fleste vil fortsat få deres førsteprioritet opfyldt. Med tillægsaftalen vil omtrent den samme andel som i dag få opfyldt deres førsteprioritet.

Regionerne skal vægte nærheden

Hvis eleverne ikke kan fordeles centralt, skal regionerne først og fremmest lægge vægt på ansøgerens transporttid, når de skal finde et uddannelsessted til eleven.

Bilag 2

Illustration af aftalens konsekvenser

Elevers transporttid til stx-gymnasium i større byområder

	Gældende regler	Model med lodtrækning	Ny aftale
Op til 20 minutter	 7 ud af 10	 7 ud af 10	 8 ud af 10
Over 20 minutter	 3 ud af 10	 3 ud af 10	 2 ud af 10

Note: Opgørelsen er et skøn, der bygger på en række beregningsforudsætninger.

Andel ansøgere, der får opfyldt deres 1. prioritet på stx

Gældende regler	Model med lodtrækning	Ny aftale
 9 ud af 10	 9 ud af 10	 9 ud af 10

Note: Opgørelsen er et skøn, der bygger på en række beregningsforudsætninger.

Antal institutioner med høj andel elever, der har ikke-vestlig herkomst

	Gældende regler	Model med lodtrækning	Ny aftale
Mindst 30 pct. med ikke-vestlig herkomst	 17	 14	 15
Mindst 40 pct. med ikke-vestlig herkomst	 11	 1	 3

Note: Opgørelsen er et skøn, der bygger på en række beregningsforudsætninger.

Bilag 3

Skønnede konsekvenser af elevfordelingsmodellen

Bilaget præsenterer beregningsgrundlaget bag aftale af 10. juni 2021 om den Koordinerede Tilmelding for Gymnasiale Ungdomsuddannelser samt tillægsaftalen. Beregningsgrundlaget er baseret på søge- og tilgangstal fra 2020.

Det bemærkes, at beregningerne er behæftet med meget store usikkerheder, som bl.a. skyldes, at beregningerne beror på midlertidige beregningstekniske kapaciteter og historiske søgemønstre, samt at ufordelte ansøgere ikke er medtaget i beregningsgrundlaget. Dertil kommer, at der er store variationer mellem modellerne ift. antallet af ufordelte ansøgere, som ikke indgår i beregningerne, særligt i afstandszoneerne. Denne store variation gør det meget vanskeligt at sammenligne modellerne direkte, herunder særligt at drage konklusioner omkring betydningen af justeringer ved tillægsaftalen ift. model bag aftale af 10. juni 2021. Konsekvensberegningerne skal derfor tolkes meget varsomt. For en uddybning af disse forbehold henvises til metodeafsnit sidst i notatet.

Skønnede konsekvenser for elevsammensætning

I model bag tillægsaftalen skønnes en reduktion i antallet af afdelinger med hhv. mindst 30 pct. og 40 pct. elever med ikke-vestlig herkomst sammenlignet med i dag, jf. tabel 1 og 2. Grundet det stigende antal ufordelte ansøgere i modellen bag tillægsaftalen vurderes det dog, at udviklingen i tallene skal tolkes meget varsomt. Herunder kan det ikke udelukkes, at antallet af afdelinger med mindst 30 og 40 pct. elever med ikke-vestlig herkomst vil stige ved regionens fordeling af ufordelte ansøgere. Det bemærkes, at antallet af ufordelte er baseret på beregningstekniske kapaciteter. I den kommende kapacitetsfastsættelse 2023, der tager udgangspunkt i nærmere analyse, forventes antallet af ufordelte at blive reduceret ift. det beregnede antal i tillægsaftalen.

Tabel 1: Opgørelse på afdelingsniveau (på tværs af uddannelser, matrikelniveau)

Afdelingernes andel af elever med ikke-vestlig herkomst

	<i>Tilgang: 1.g'ere 2020</i>	<i>Aftale af 10 juni 2021</i>	<i>Tillægsaftale</i>
0-4,99 pct.	82	63	61
5-9,99 pct.	85	88	88
10-19,99 pct.	47	59	61
20-24,99 pct.	11	14	12
25-29,99 pct.	7	11	12
30-34,99 pct.	4	11	8
35-39,99 pct.	2	2	4
40-49,99 pct.	7	1	3
50-100 pct.	4	0	0
I alt 30 pct. og over	17	14	15
I alt 40 pct. og over	11	1	3

Total	249	249	249
Ufordelte	-	1.637	1.993

Anm.: Tilgangen af 1.g'ere afviger både i antal og fsva. elevsammensætning fra ansøgerpopulationen, som fordelingsmodellen hviler på. Derfor kan opgørelserne af antal institutioner med høj andel af elever med ikke-vestlig herkomst mellem ansøgere og 1.g'ere ikke sammenlignes 1:1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Tabel 2: Antal afdelinger med mindst 30 pct. elever med ikke-vestlig herkomst

	<i>Tilgang: 1.g'ere 2020</i>	<i>Aftale af 10 juni 2021</i>	<i>Tillægsaftale</i>
Stx	11	5	7
Hf	14	14	13
Hhx	3	2	2
Htx	4	2	2
I alt	32	23	24
Ufordelte	-	1.637	1.993

Anm.: Tilgangen af 1.g'ere afviger både i antal og fsva. elevsammensætning fra ansøgerpopulationen, som fordelingsmodellen hviler på. Derfor kan opgørelserne af antal institutioner med høj andel af elever med ikke-vestlig herkomst mellem ansøgere og 1.g'ere ikke sammenlignes 1:1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Sidst i notatet fremgår de konkrete matrikler, som har 30 pct. eller flere elever med ikke-vestlig herkomst, jf. *tabel 5*.

Skønnede konsekvenser for opfyldelse af prioriteter

Af tabel 3 fremgår, at model bag tillægsaftalen skønnes at give meget små ændringer i opfyldelsen af 1. prioriteter ift. den aftalte model af 10. juni 2021. Herunder vurderes det ikke muligt at konkludere, om opfyldelsen af 1. prioriteten stiger eller falder ved modellen bag tillægsaftalen sammenlignet med den aftalte model af 10. juni 2021. Dette skal ses i sammenhæng med, at antallet af ufordelte ansøgere - og således antallet af ansøgere medtaget i beregningerne - er større i model bag tillægsaftalen end i model bag aftale af 10. juni 2021. Dette gælder særligt i afstandszo-
nerne.

Tabel 3: Andelen af ansøgere, der får opfyldt 1. prioriteten

	Afstandszoner		
	<i>Tilgang: 1.g'ere 2020</i>	<i>Aftale af 10. juni 2021</i>	<i>Tillægsaftale</i>
Stx	93 pct.	96 pct.	96 pct.
Hf	92 pct.	93 pct.	94 pct.
Hhx	94 pct.	98 pct.	98 pct.
Htx	96 pct.	98 pct.	98 pct.
Ufordelte	-	910	1.572
	Fordelingszoner		
	<i>Tilgang: 1.g'ere 2020</i>	<i>Aftale af 10. juni 2021</i>	<i>Tillægsaftale</i>
Stx	90 pct.	84 pct.	85 pct.

Hf	88 pct.	87 pct.	89 pct.
Hhx	89 pct.	94 pct.	95 pct.
Htx	94 pct.	92 pct.	94 pct.
Ufordelte	-	727	421
Landsplan			
På tværs af uddannelser	92 pct.	93 pct.	94 pct.

Anm.: Zone angiver institutionsbeliggenhed

Anm.: Tilgangen af 1.g'ere afviger både i antal og fsva. elevsammensætning fra ansøgerpopulationen, som fordelingsmodellen hviler på. Derfor kan opgørelserne af antal institutioner med høj andel af elever med ikke-vestlig herkomst mellem ansøgere og 1.g'ere ikke sammenlignes 1:1. Baggrunden for stigende prioritetopfyldelse i afstandszoner skønnes blandt andet primært at skyldes forskellige opgørelsesmetoder, forskelle på tilgangs- og ansøgerpopulation samt at ufordelte ikke indgår i beregningerne, hvilket også slår igennem i tallene på landsplan.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Skønnede konsekvenser for transporttid

Det skønnes, at model bag tillægsaftalen reducerer transporttiden i fordelingszonerne sammenlignet med den aftalte model af 10. juni 2021, jf. tabel 4.

Tabel 4: Ansøgere transporttid til tildelt afdeling

Afstandszoner			
Stx			
Stx	<i>Tilgang: 1.g'ere 2020</i>	<i>Aftale af 10 juni 2021</i>	<i>Tillægsaftale</i>
0-20 min.	48½ pct.	50 pct.	50 pct.
20-40 min.	28 pct.	28½ pct.	28½ pct.
40-60 min.	15½ pct.	15 pct.	15 pct.
60+ min.	8 pct.	6½ pct.	6½ pct.
I alt	100 pct.	100 pct.	100 pct.
Hf			
Hf	<i>Tilgang: 1.g'ere 2020</i>	<i>Aftale af 10 juni 2021</i>	<i>Tillægsaftale</i>
0-20 min.	40 pct.	43 pct.	44 pct.
20-40 min.	24 pct.	25 pct.	25½ pct.
40-60 min.	19 pct.	19 pct.	17½ pct.
60+ min.	16½ pct.	13 pct.	13 pct.
I alt	100 pct.	100 pct.	100 pct.
Hhx			
Hhx	<i>Tilgang: 1.g'ere 2020</i>	<i>Aftale af 10 juni 2021</i>	<i>Tillægsaftale</i>
0-20 min.	41½ pct.	42 pct.	42½ pct.
20-40 min.	26½ pct.	27 pct.	27 pct.
40-60 min.	20½ pct.	21 pct.	21 pct.
60+ min.	11 pct.	10 pct.	10 pct.
I alt	100 pct.	100 pct.	100 pct.
Htx			
Htx	<i>Tilgang: 1.g'ere 2020</i>	<i>Aftale af 10 juni 2021</i>	<i>Tillægsaftale</i>
0-20 min.	34½ pct.	35½ pct.	35½ pct.
20-40 min.	25½ pct.	26 pct.	26 pct.
40-60 min.	22 pct.	22 pct.	22 pct.
60+ min.	18½ pct.	16 pct.	16½ pct.
I alt	100 pct.	100 pct.	100 pct.
Fordelingszoner			
Stx			
Stx	<i>Tilgang: 1.g'ere 2020</i>	<i>Aftale af 10 juni 2021</i>	<i>Tillægsaftale</i>
0-20 min.	73½ pct.	66 pct.	76½ pct.
20-40 min.	19½ pct.	23½ pct.	18 pct.

40-60 min.	4½ pct.	7 pct.	3½ pct.
60+ min.	3 pct.	3½ pct..	2 pct.
I alt	100 pct.	100 pct.	100 pct.
Hf			
Hf	<i>Tilgang: 1.g'ere 2020</i>	<i>Aftale af 10 juni 2021</i>	<i>Tillægsaftale</i>
0-20 min.	49½ pct.	48 pct.	62 pct.
20-40 min.	28 pct.	31 pct.	27½ pct.
40-60 min.	11½ pct.	11½ pct.	6 pct.
60+ min.	10½ pct.	10 pct.	4 pct.
I alt	100 pct.	100 pct.	100 pct.
Hhx			
Hhx	<i>Tilgang: 1.g'ere 2020</i>	<i>Aftale af 10 juni 2021</i>	<i>Tillægsaftale</i>
0-20 min.	35½ pct.	34½ pct.	37 pct.
20-40 min.	31½ pct.	31½ pct.	33 pct.
40-60 min.	21 pct.	21½ pct.	21½ pct.
60+ min.	12½ pct.	12½ pct.	9 pct.
I alt	100 pct.	100 pct.	100 pct.
Htx			
Htx	<i>Tilgang: 1.g'ere 2020</i>	<i>Aftale af 10 juni 2021</i>	<i>Tillægsaftale</i>
0-20 min.	41½ pct.	40½ pct.	44 pct.
20-40 min.	34 pct.	34½ pct.	35½ pct.
40-60 min.	15 pct.	16 pct.	15 pct.
60+ min.	9½ pct.	9 pct.	5½ pct.
I alt	100 pct.	100 pct.	100 pct.

Anm.: Tallene er afrundet til nærmeste halve.

Anm.: Givet max-afstandskriteriet kan ansøgere kun placeres på en afdeling med længere transporttid end 60 min. hhv. 45 min, hvis ansøger selv har søgt/prioriteret den tildelte afdeling og uddannelse.

Am.: Tilgangen af 1.g'ere afviger både i antal og fsva. elevsammensætning fra ansøgerpopulationen, som fordelingsmodellen hviler på. Derfor kan opgørelserne af antal institutioner med høj andel af elever med ikke-vestlig herkomst mellem ansøgere og 1.g'ere ikke sammenlignes 1:1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Matrikler med mindst 30 pct. elever med ikke-vestlig herkomst

De konkrete matrikler, som har 30 pct. eller flere elever med ikke-vestlig herkomst fremgår af *tabel 5*.

Tabel 5: Opgørelse på afdelingsniveau (på tværs af uddannelser, matrikelniveau)

Afdelingernes andel af elever med ikke-vestlig herkomst for de matrikler, som har mindst 30 pct. elever med ikke-vestlig herkomst, hvor andele på mindst 30 pct. er markeret med rødt

Afdeling	<i>Tilgang: 1.g'ere 2020</i>	<i>Aftale af 10 juni 2021</i>	<i>Tillægsaftale</i>
NEXT – Sydkysten gymnasium	57 pct.	33 pct.	45 pct.
AARHUS GYMNASIUM, Tilst	56 pct.	33 pct.	41 pct.
HF & VUC København Syd, Hvidovre	55 pct.	43 pct.	47 pct.
H.C. Ørsted Gymnasiet, Frederiksberg	53 pct.	34 pct.	37 pct.
Ørestad Gymnasium	49 pct.	33 pct.	34 pct.
Mulernes Legatskole	45 pct.	30 pct.	36 pct.
NEXT - Albertslund/Vestskoven Gymnasium	44 pct.	36 pct.	39 pct.
VUC Syd - Haderslev	43 pct.	26 pct.	30 pct.
Høje-Taastrup Gymnasium	43 pct.	35 pct.	33 pct.
Herlev Gymnasium og HF	41 pct.	28 pct.	32 pct.
HTX Gastro Science	40 pct.	24 pct.	27 pct.
Hvidovre Gymnasium & HF	39 pct.	31 pct.	33 pct.
Københavns åbne Gymnasium	38 pct.	29 pct.	28 pct.

HF & VUC København Syd, Amager	35 pct.	31 pct.	28 pct.
Frederiksberg Gymnasium	35 pct.	30 pct.	32 pct.
VUC Lyngby	34 pct.	22 pct.	27 pct.
NEXT- Baltorp Business Gymnasium	33 pct.	21 pct.	19 pct.
Århus Akademi	29 pct.	30 pct.	31 pct.
Aalborghus Gymnasium	29 pct.	30 pct.	30 pct.
Viby Gymnasium	28 pct.	29 pct.	30 pct.*
Vestegnen HF & VUC, Albertslund afdeling	22 pct.	33 pct.	35 pct.
Mindst 30 pct.	17	14	15

Anm.: *Andelen er afrundet til 30 pct., men den bagvedliggende andel ligger på under 30 pct., hvorfor den ikke er markeret rød.

Anm.: Tilgangen af 1.g'ere afviger både i antal og fsva. elevsammensætning fra ansøgerpopulationen, som fordelingsmodellen hviler på. Derfor kan opgørelserne af antal institutioner med høj andel af elever med ikke-vestlig herkomst mellem ansøgere og 1.g'ere ikke sammenlignes 1:1.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet